

Αριθμός απόφασης: 473 / 2020

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

2^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της, στις 03 Απριλίου 2020, με την εξής σύνθεση: Κωνσταντίνος Κορομπέλης, Πρόεδρος, Μαρία Μανδράκη, Μέλος και Νικόλαος Σαββίδης, Μέλος και Εισηγητής, δυνάμει της με αριθμό 307/2020 Πράξης του Προέδρου του Κλιμακίου

Για να εξετάσει την Προδικαστική Προσφυγή του άρθρου 360 του ν. 4412/2016 με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) - Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ) 235/25-02-2020 της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «» και το διακριτικό τίτλο «», που εδρεύει στην, επί της οδού αριθ., νόμιμα εκπροσωπούμενης

Κατά της (.....), που εδρεύει στο, επί του του πρώην, όπως νόμιμα εκπροσωπείται

και των παρεμβαινουσών, α) ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «, εταιρεία περιορισμένης ευθύνης» και το διακριτικό τίτλο «», που εδρεύει στο, επί της οδού, αρ., νόμιμα εκπροσωπούμενης, και β) ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «» και το διακριτικό τίτλο «», που εδρεύει στα, επί της οδού, αρ., νόμιμα εκπροσωπούμενης.

Με την κρινόμενη προσφυγή ζητείται να ακυρωθεί, άλλως οίκοθεν ανακληθεί ή τροποποιηθεί, η απόφαση με αριθμό πρωτ. Κ.Γ./Δ11/Ε/6328/14-02-2020 του Διοικητή της καθ' ης Υπηρεσίας, με την οποία, εγκρίθηκαν α) το από 27/01/2020 Πρακτικό Νο .. (...../28-01-2020) και β) το από 03/02/2020 Πρακτικό Νο .. (...../03-02-2020) της Επιτροπής Αξιολόγησης Προσφορών του διαγωνισμού για την ανάδειξη αναδόχου καθαρισμού χώρων και επιφανειών των εγκαταστάσεων τηςστο Νομό, για χρονικό

Αριθμός απόφασης: 473 / 2020

διάστημα από 01/01/2020 μέχρι 30/04/2020, κατά το μέρος κατά το οποίο αποφασίσθηκε η αποδοχή των προσφορών των εταιρειών «» και «.....» και ο διαγωνισμός κατακυρώθηκε στην εταιρεία «.....».

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε τον Εισηγητή, Νικόλαο Σαββίδη

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της υπό εξέταση προσφυγής καταβλήθηκε και δεσμεύτηκε το νόμιμο παράβολο (ηλεκτρονικό παράβολο αυτόματης δέσμευσης με κωδικό), ποσού 1.260,00€, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 363 παρ. 1 του ν. 4412/2016 και 5 παρ. 1 του π.δ. 39/2017, το οποίο μάλιστα υπερβαίνει το αναλογούν ποσοστό (0,5%) επί της προϋπολογισθείσας αξίας της σύμβασης κατά ποσό 1,94€, το οποίο (υπερβάλλον ποσό) και καταβλήθηκε αχρεώστητα.

2. Επειδή, η προσφυγή ανατέθηκε προς εξέταση στο 2^ο Κλιμάκιο της ΑΕΠΠ με το από 25-02-2020 ηλεκτρονικό μήνυμα του Προέδρου της Αρχής.

3. Επειδή, η (.....) (εφεξής «Αναθέτουσα Αρχή» ή «»), με τη με αριθμό (Αρ. Πρωτ.) διακήρυξη της προκήρυξε ανοιχτό ηλεκτρονικό διαγωνισμό με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, βάσει τιμής (χαμηλότερη τιμή), για την ανάδειξη αναδόχου καθαρισμού χώρων και επιφανειών των εγκαταστάσεων της στο Νομό, για το χρονικό διάστημα από 01/01/2020 μέχρι 30/04/2020 και με δικαίωμα παράτασης δύο (2) μηνών, συνολικής προϋπολογιζόμενης δαπάνης 251.612,90€, πλέον Φ.Π.Α. 24% (εφεξής «διαγωνισμός»). Ο διαγωνισμός διεξάγεται μέσω της διαδικτυακής πύλης του ΕΣΗΔΗΣ, υπό τον συστημικό αριθμό Στο διαγωνισμό υποβλήθηκαν τέσσερις (4) προσφορές προερχόμενες από τις εταιρείες: «» (στο εξής καλούμενη στην παρούσα «πρώτη παρεμβαίνουσα» ή «»), «» (στο εξής καλούμενη στην παρούσα «δεύτερη παρεμβαίνουσα» ή «.....»), την προσφεύγουσα και τη «». Μετά την αποσφράγιση

Αριθμός απόφασης: 473 / 2020

τους, τον έλεγχο και την αξιολόγηση των δικαιολογητικών συμμετοχής και των τεχνικών τους προσφορών, η επιτροπή του διαγωνισμού, με το με αριθμό/28-01-2020 1^ο πρακτικό της, εισηγήθηκε να γίνουν δεκτές οι προσφορές όλων των συμμετεχόντων, μετά δε και την αποσφράγιση, τον έλεγχο και την αξιολόγηση και των οικονομικών τους προσφορών, με το με αριθμό/03-02-2020 2^ο πρακτικό της εισηγήθηκε ομοίως να γίνουν δεκτές οι οικονομικές προσφορές όλων των συμμετεχόντων, κατέταξε δε κατά σειρά μειοδοσίας, πρώτη την, δεύτερη την, τρίτη την προσφεύγουσα και τέταρτη τη «». Ακολούθως, ο Διοικητής τηςμε τη με αριθμό με αριθμό πρωτ. Κ.Γ./Δ11/Ε/6328/14-02-2020 Απόφασή του (εφεξής «προσβαλλόμενη απόφαση» ή «προσβαλλόμενη πράξη») ενέκρινε τα 1^ο και 2^ο πρακτικά της επιτροπής του διαγωνισμού, έκανε αποδεκτές τις προσφορές όλων των συμμετεχόντων στο διαγωνισμό και, αφού ενέκρινε και τον πίνακα μειοδοσίας, ανακήρυξε προσωρινή ανάδοχο της σύμβασης την πρώτη μειοδότη εταιρεία Κατά της απόφασης αυτής του Διοικητή της στρέφεται η προσφεύγουσα, κατά το μέρος της με το οποίο, μετ' αποδοχή των 1^{ου} και 2^{ου} πρακτικών της επιτροπής του διαγωνισμού, αποφασίζεται να γίνουν δεκτές οι προσφορές στο διαγωνισμό των παρεμβαινουσών εταιρειών και και να κατακυρωθεί ο διαγωνισμός στην πρώτη παρεμβαίνουσα εταιρεία, για τους λόγους και κατά τα ειδικά αιτήματα που αναπτύσσονται στην κρινόμενη προσφυγή.

4. Επειδή, ο διαγωνισμός, ενόψει της συνολικής εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης (345 παρ. 1 ν. 4412/2016, 6 παρ.1 ν. 4412/2016) που ανέρχεται σε ποσό χωρίς ΦΠΑ 251.612,90€, του αντικειμένου της (υπηρεσίες καθαριότητας) και της νομικής φύσης της που διενεργεί το διαγωνισμό, ως αυτοτελούς δημόσιας υπηρεσίας με διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια, που υπάγεται στον και, κύρια δραστηριότητα της οποίας είναι η οργάνωση και η ανάπτυξη των υπηρεσιών αεροναυτιλίας και η διαχείριση και λειτουργία αεροδρομίων και υδατοδρομίων, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, υπάγεται όμως και στις διατάξεις του ν. 4412/2016 και πιο συγκεκριμένα του Βιβλίου Ι αυτού. Συνακόλουθα, και

Αριθμός απόφασης: 473 / 2020

λαμβανομένου υπόψη και του χρόνου εκκίνησης της διαγωνιστικής διαδικασίας (αποστολή προκήρυξης της σύμβασης για δημοσίευση στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις 16-12-2019), η κρινόμενη διαφορά διέπεται από τις διατάξεις του Βιβλίου IV του νόμου αυτού, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 345 παρ. 1 και την παρ. 7 του άρθρου 379 αυτού, όπως ισχύουν, η δε Α.Ε.Π.Π. ενώπιον της οποίας ασκείται η προδικαστική προσφυγή είναι αρμόδια για την εξέτασή της.

5. Επειδή, όπως προκύπτει από τα αναρτημένα στοιχεία στη λειτουργικότητα της επικοινωνίας του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού (ΕΣΗΔΗΣ α/α), η κρινόμενη προσφυγή ασκήθηκε εμπρόθεσμα, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 361 παρ. 1 περ. α' του ν. 4412/2016 και 4 παρ. 1 περ. α' του π.δ. 39/2017, δοθέντος ότι η προσβαλλόμενη απόφαση κοινοποιήθηκε στην προσφεύγουσα στις 14-02-2020 και η προσφυγή ασκήθηκε στις 24-02-2020. Η προσφυγή, εξάλλου, ασκήθηκε με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του π.δ. 39/2017, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 362 παρ. 2 του ν. 4412/2016 και 8 παρ. 2 του πιο πάνω π.δ. Κατά συνέπεια, η κρινόμενη προσφυγή, ως τύποις παραδεκτή, πρέπει να εξεταστεί στην ουσία της.

6. Επειδή, από την επισκόπηση του φακέλου του διαγωνισμού προκύπτει ότι η προσφεύγουσα συμμετείχε στο διαγωνισμό και υπέβαλε προσφορά, η οποία έγινε δεκτή, μετά δε τις παρεμβαίνουσες εταιρείες, και, η προσφορά της κατετάγη τρίτη, κατά τη σειρά της μειοδοσίας. Αν, όμως, είχαν απορριφθεί οι προσφορές των παρεμβαίνουσών εταιρειών, κατά τα ιστορούμενα στην προσφυγή, θα έπρεπε η προσφορά της προσφεύγουσας να καταταγεί πρώτη κατά τη σειρά της μειοδοσίας και η προσφεύγουσα να αναδειχθεί προσωρινή ανάδοχος της σύμβασης. Κατά συνέπεια, με έννομο συμφέρον, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 360 του ν. 4412/2016 και του άρθρου 3 του π.δ. 39/2017, βάλλει κατά της με αριθμό πρωτ. Κ.Γ./Δ11/Ε/6328/14-02-2020 Απόφασης του Διοικητή της, με την οποία έγιναν δεκτές οι προσφορές των παρεμβαίνουσών εταιρειών.

Αριθμός απόφασης: 473 / 2020

7. Επειδή, συγκεκριμένα, η προσφεύγουσα σε σχέση με την προσφορά της πρώτης παρεμβαίνουσας εταιρείας,, ισχυρίζεται ότι είναι μη νόμιμη, διότι το δηλωθέν ύψος των εργοδοτικών ασφαλιστικών εισφορών επί των πάσης φύσεως αποδοχών των εργαζομένων της υπολείπεται του ελάχιστου νομίμου και διότι το δηλωθέν κόστος αναλωσίμων και μηχανολογικού εξοπλισμού και το εργολαβικό κέρδος της προσφοράς της δεν είναι εύλογα και για τον επιπλέον αυτό λόγο η οικονομική της προσφορά καθίσταται ζημιολόγος, άλλως θα έπρεπε να ελεγχθεί ως ασυνήθιστα χαμηλή. Περαιτέρω, σε σχέση με την προσφορά της δεύτερης παρεμβαίνουσας εταιρείας,, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι ούτε αυτή είναι νόμιμη, διότι όπως και η, έτσι και η δήλωσε ύψος εργοδοτικών ασφαλιστικών εισφορών επί των πάσης φύσεως αποδοχών των εργαζομένων της, το οποίο υπολείπεται του ελάχιστου νομίμου, επιπλέον δε και διότι δεν πληροί όλες τις υποχρεωτικές τεχνικές προδιαγραφές της διακήρυξης για την εκτέλεση του έργου.

8. Επειδή, εξάλλου, με έννομο συμφέρον, κατά την έννοια των διατάξεων των άρθρων 362 παρ. 3 του ν. 4412/2016 και 7 του π.δ. 39/2017 και εν γένει παραδεκτώς και εμπροθέσμως, σύμφωνα με τις ίδιες ως άνω διατάξεις, υπέρ της διατήρησης της ισχύος της προσβαλλόμενης πράξης, παρεμβαίνουν οι συμμετέχουσες στο διαγωνισμό α) ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «, εταιρεία περιορισμένης ευθύνης» και το διακριτικό τίτλο «,» , ήδη πρώτη παρεμβαίνουσα ή, με την αναρτηθείσα στις 06-03-2020 στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού από ίδιας ημερομηνίας παρέμβασή της, και β) ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «,» και το διακριτικό τίτλο «,» , ήδη δεύτερη παρεμβαίνουσα ή, με την αναρτηθείσα, κατά την ίδια ημερομηνία με την παρέμβαση της πρώτης παρεμβαίνουσας, δηλαδή στις 06-03-2020, στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού από ίδιας ημερομηνίας παρέμβασή της.

9. Επειδή, τέλος, με το με αριθμό πρωτ./23-03-2020 έγγραφο του Διοικητή της, η αναθέτουσα αρχή παραθέτει τις απόψεις

Αριθμός απόφασης: 473 / 2020

της επί της προσφυγής, με τις οποίες ισχυρίζεται ότι η ορθή εφαρμογή της εργατικής νομοθεσίας, των ασφαλιστικών εισφορών και των φορολογικών υποχρεώσεων του αναδόχου δεν αποτελεί υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής, αλλά των αρμοδίων οργάνων του Κράτους και ότι η διακήρυξη δεν έχει προϋπολογίσει ποσότητες αναλωσίμων ή υλικών καθαρισμού, ούτε προδιαγράφει δεσμευτικά υλικά ή τεχνοτροπίες καθαρισμού, κατά συνέπεια, η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη.

10. Επειδή, πλέον συγκεκριμένα, σχετικά με την προσφορά της πρώτης παρεμβαίνουσας (.....), η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι αυτή έπρεπε να απορριφθεί, διότι α) με την οικονομική της προσφορά υπολόγισε και δήλωσε το ύψος των εργοδοτικών ασφαλιστικών εισφορών των εργαζομένων της επί των πάσης φύσεως νομίμων αποδοχών των εργαζομένων αυτών στο ποσό των 6.982,06€ μηνιαίως, το οποίο υπολείπεται και δεν αντιστοιχεί στο ποσοστό 26,96%, όπως ρητά απαιτείται τόσο από τη διακήρυξη όσο και από την εργατική νομοθεσία και β) δεν συνυπολόγισε εύλογο κόστος αναλωσίμων υλικών – μηχανολογικού εξοπλισμού, καθώς το ποσό των 10,00€ μηνιαίως δεν δύναται να καλύψει το εύλογο κόστος αναλωσίμων – μηχανολογικού εξοπλισμού εκτέλεσης του εν λόγω έργου, με συνέπεια να καθίσταται η οικονομική της προσφορά ζημιογόνος, επιπλέον δε το δηλωθέν εργολαβικό κέρδος της προσφοράς της δεν μπορεί να θεωρηθεί ως εύλογο, καθώς τούτο είναι μόλις 5,00€ και για τον επιπλέον αυτό λόγο αυτό η οικονομική της προσφορά καθίσταται ζημιογόνος, άλλως θα έπρεπε να ελεγχθεί ως ασυνήθιστα χαμηλή. Η παρεμβαίνουσα αντίθετα, ισχυρίζεται ότι το πιο πάνω ποσοστό (26,96%) αντιστοιχεί σε απασχολούμενους πλήρους απασχόλησης και όχι σε απασχολούμενους με μερική απασχόληση, το ύψος των εργοδοτικών ασφαλιστικών εισφορών για τους οποίους ανέρχεται σε ποσοστό 24,81% και ότι αφού η διακήρυξη δεν απαιτεί επί ποινή αποκλεισμού να απασχολεί προσωπικό με πλήρη απασχόληση, κατέστρωσε την προσφορά της υπολογίζοντας 41,75 εργαζόμενους μερικής απασχόλησης που αντιστοιχούν σε 26,10 άτομα πλήρους απασχόλησης, τα οποία και δήλωσε στην οικονομική της προσφορά για λόγους συγκρισιμότητας και κυρίως για λόγους αποτροπής

Αριθμός απόφασης: 473 / 2020

δημιουργίας σύγχυσης και ασαφειών. Σχετικά δε με το κόστος αναλωσίμων και μηχανολογικού εξοπλισμού και το κέρδος που δήλωσε ότι έχει συμπεριλάβει στην προσφορά της, η πρώτη παρεμβαίνουσα ισχυρίζεται ότι και υπό την εκδοχή ότι πράγματι δεν είναι εύλογα δεν έπεται ότι η προσφορά της πρέπει άνευ ετέρου να απορριφθεί, αλλά ότι ενεργοποιείται η υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής όπως αναζητήσει διευκρινίσεις επί της προσφοράς της χαρακτηριζόμενης ως ασυνήθιστα χαμηλής, κατά τη διαδικασία άρθρου 88 του ν. 4412/2016. Επιπλέον, διατείνεται ότι το δηλωθέν κόστος δικαιολογείται από τα υλικά και τον εξοπλισμό που διαθέτει ήδη και χρησιμοποιεί στα πλαίσια προγενέστερης σύμβασης με την, τις δαπάνες των οποίων έχει ήδη συνυπολογίσει κατά την κατάστρωση της οικονομικής της προσφοράς επί τη βάση της οποίας συνήφθη η σύμβαση αυτή, από την οποία και προκύπτει αδιάσειστα το επαυξημένο ποσό που είχε δηλώσει και είχε κοστολογήσει ως δαπάνη αναλωσίμων υλικών, αλλά και από έτερη σύμβαση με νοσοκομείο των Αθηνών η οποία λύθηκε άνευ ευθύνης της ενωρίτερον, υλικά τα οποία παραμένουν σε απόθεμα στις αποθήκες της, το δε ποσοστό κέρδους της δικαιολογείται από την ανάγκη να διατηρηθεί ο κύκλος εργασιών της σε υψηλά επίπεδα, διότι κατά τον τρόπο αυτό, αφενός προστατεύονται οι θέσεις εργασίας του προσωπικού της, αφετέρου, αξιολογείται θετικά ως προς την χρηματοοικονομική και πιστοληπτική ικανότητά της, και το οποίο ποσοστό κέρδους δεν είναι ούτε μηδαμινό ούτε δυσανάλογο.

11. Επειδή, σχετικά με τους λόγους της προσφυγής που αφορούν στην προσφορά της πρώτης παρεμβαίνουσας, η διακήρυξη, που συνιστά το κανονιστικό πλαίσιο που διέπει το διαγωνισμό και δεσμεύει τόσο τους συμμετέχοντες σε αυτόν όσο και την αναθέτουσα αρχή που τον διενεργεί, ορίζει τα εξής: Στο άρθρο 2.4.3.2 με τίτλο «Τεχνική Προσφορά», ότι: «Η τεχνική προσφορά θα πρέπει να καλύπτει όλες τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που έχουν τεθεί από την αναθέτουσα αρχή με το Παράρτημα Α' (Τεχνικές Προδιαγραφές) της Διακήρυξης, περιγράφοντας ακριβώς πώς οι συγκεκριμένες απαιτήσεις και προδιαγραφές πληρούνται. ...», στο άρθρο 2.4.4 με τίτλο «Περιεχόμενα Φακέλου «Οικονομική Προσφορά» / Τρόπος σύνταξης και

Αριθμός απόφασης: 473 / 2020

υποβολής οικονομικών προσφορών», ότι: «Η Οικονομική Προσφορά συντάσσεται με βάση τα οριζόμενα στο Παράρτημα Ε' της διακήρυξης. Η τιμή των προς προμήθεια ειδών δίνεται σε ευρώ. [Αν στο ηλεκτρονικό σύστημα δεν μπορεί να αποτυπωθεί αναλυτικά η οικονομική προσφορά, ο προσφέρων θα επισυνάψει στον (υπο)φάκελλο "οικονομική προσφορά" την ηλεκτρονική οικονομική προσφορά του ηλεκτρονικά υπογεγραμμένη και τα σχετικά ηλεκτρονικά αρχεία (σύμφωνα με το υπόδειγμα που υπάρχει στο Παράρτημα Ε' της παρούσας διακήρυξης) σε μορφή pdf.] Στην τιμή περιλαμβάνονται οι υπέρ τρίτων κρατήσεις, ως και κάθε άλλη επιβάρυνση, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., για την παροχή των υπηρεσιών στον τόπο και με τον τρόπο που προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης. Οι υπέρ τρίτων κρατήσεις υπόκεινται στο εκάστοτε ισχύον αναλογικό τέλος χαρτοσήμου 3% και στην επ' αυτού εισφορά υπέρ ΟΓΑ 20%. Επισημαίνεται ότι το εκάστοτε ποσοστό Φ.Π.Α. επί τοις εκατό, της ανωτέρω τιμής θα υπολογίζεται αυτόματα από το σύστημα. Οι προσφερόμενες τιμές είναι σταθερές καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης και δεν αναπροσαρμόζονται. Ως απαράδεκτες θα απορρίπτονται προσφορές στις οποίες: α) δεν δίνεται τιμή σε ΕΥΡΩ ή που καθορίζεται σχέση ΕΥΡΩ προς ξένο νόμισμα, β) δεν προκύπτει με σαφήνεια η προσφερόμενη τιμή, με την επιφύλαξη της παρ. 4 του άρθρου 102 του ν. 4412/2016 και γ) η τιμή υπερβαίνει τον προϋπολογισμό της σύμβασης που καθορίζεται στην παρούσα διακήρυξη. Περιλαμβάνει ιδίως τα έγγραφα και δικαιολογητικά, βάσει των οποίων θα αξιολογηθεί η καταλληλότητα των προσφερόμενων ειδών, με βάση το κριτήριο ανάθεσης, σύμφωνα με τα αναλυτικώς αναφερόμενα στο ως άνω Παράρτημα. ...» και στο άρθρο 2.4.6 με τίτλο «Λόγοι απόρριψης προσφορών», ότι: «Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά: α) η οποία δεν υποβάλλεται εμπρόθεσμα, με τον τρόπο και με το περιεχόμενο που ορίζεται πιο πάνω και συγκεκριμένα στις παραγράφους 2.4.1 (Γενικοί όροι υποβολής προσφορών), 2.4.2. (Χρόνος και τρόπος υποβολής προσφορών), 2.4.3. (Περιεχόμενο φακέλων δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικής προσφοράς), 2.4.4. (Περιεχόμενο φακέλου οικονομικής

Αριθμός απόφασης: 473 / 2020

προσφοράς, τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών), ..., β) η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, ..., γ) για την οποία ο προσφέρων δεν έχει παράσχει τις απαιτούμενες εξηγήσεις, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας ή η εξήγηση δεν είναι αποδεκτή από την αναθέτουσα αρχή ..., δ) η οποία είναι εναλλακτική προσφορά ..., θ) η οποία παρουσιάζει ελλείψεις ως προς τα δικαιολογητικά που ζητούνται από τα έγγραφα της παρούσης διακήρυξης και αποκλίσεις ως προς τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές της σύμβασης. ...». Στο Παράρτημα Α΄, εξάλλου, της διακήρυξης με τίτλο «Τεχνικές Προδιαγραφές», στο κεφάλαιο 1 με τίτλο «Γενική Συγγραφή Υποχρεώσεων», ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: στην παράγραφο 1.2.2 ότι: «...Ο αριθμός προσωπικού που θα χρησιμοποιήσει ο Ανάδοχος για τις εργασίες καθαρισμού των χώρων και επιφανειών που αναφέρονται στην παρούσα Τεχνική Προδιαγραφή είναι αυτός που αναφέρεται στην παράγραφο 2.7.4 των Τεχνικών Προδιαγραφών, με ειδικότητες καθαρίστριες, καθαριστές υαλοπινάκων, καθαριστές υπαιθρίων χώρων, σε πλήρη απασχόληση.», στην παράγραφο 1.3.1 ότι: «Η σύμβαση που θα συνάπτεται από την Υπηρεσία με τον Ανάδοχο πρέπει να περιλαμβάνει τα αναφερόμενα του Ν.4412/2016 για Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), τη παράγραφο 2 του άρθρου 68 του Ν.3863/2010, και τις τροποποιήσεις του Ν.4488/2017 (Α΄137). α) Τα στοιχεία α΄ έως στ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 68 του Ν.3863/2010 και β) Ειδικός όρος για την εφαρμογή των διατάξεων της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας και της νομοθεσίας περί υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων και πρόληψης του εργατικού κινδύνου. Όταν δεν αναγράφονται τα ανωτέρω στοιχεία και όροι, η Σύμβαση ακυρώνεται και απορρίπτεται η δαπάνη πληρωμής.», στην παράγραφο 1.5.1 ότι ο ανάδοχος υποχρεούται «Να χρησιμοποιεί σε 24ωρη βάση τον αριθμό των ατόμων που αναφέρει στην προσφορά του κατανομημένο σε βάρδιες σύμφωνα και με το πρόγραμμα λειτουργίας των Υπηρεσιών.», στην παράγραφο 1.11.1, ότι: «Οι διοικητικές κυρώσεις (πρόστιμα), επιβάλλονται στον Ανάδοχο για οποιαδήποτε

Αριθμός απόφασης: 473 / 2020

παράβαση της σύμβασης σχετικά με : α) ... β) ... γ) Μη διάθεσης του προβλεπόμενου από την Σύμβαση αριθμού προσωπικού (εργαζομένων πλήρους απασχόλησης). ...» και στο κεφάλαιο 2 με τίτλο «Ειδική Συγγραφή υποχρεώσεων», ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: στην παράγραφο 2.7.4 με τίτλο «ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ», ότι: «2.7.4.α. Καθορίζεται σαν ελάχιστος αριθμός προσωπικού που πρέπει απαραίτητα να διαθέτει ο Ανάδοχος αποκλειστικά για την εκτέλεση των εργασιών καθαρισμού των υπόψη χώρων ως εξής: ΕΡΓΑΣΙΜΕΣ ΜΕΡΕΣ Προσωπικό καθαριότητας 24 άτομα. ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΑ ΚΑΙ ΑΡΓΙΕΣ Προσωπικό καθαριότητας 6 άτομα. 2.7.4.β. Ο αριθμός αυτός αποτελεί ελάχιστο όριο ασφαλείας και δεν μπορεί να τον επικαλεσθεί ο Ανάδοχος σε περίπτωση πλημμελούς εκτέλεσης των εργασιών. 2.7.4.γ. Την ευθύνη για τα ρεπό και τις άδειες του προσωπικού θα έχει ο Ανάδοχος χωρίς να μειώνεται η δύναμη των παρόντων. 2.7.4.δ. Το προσωπικό του Αναδόχου θα κατανέμεται σε βάρδιες ώστε να εξασφαλίζεται η διατήρηση καθαριότητας όλων των χώρων και των επιφανειών σε ώρες λειτουργίας τους ως εξής: ΕΡΓΑΣΙΜΕΣ ΜΕΡΕΣ 1. Πρωινή βάρδια (06.00-14.00) καθαρίστριες, καθαρ. υαλοπιν. 19 άτομα καθαρ. υπαιθ. χώρων & εργάτες 2 άτομα Ήτοι: συνολικός αριθμός ατόμων : 21 άτομα 2. Απογευματινή βάρδια (κτίρια Γ & Δ) (14.00-22.00) καθαρίστριες 2 άτομα 3.Νυκτερινή βάρδια (κτίρια Γ & Δ) 22.00-06.00 καθαρίστριες 1 άτομο ΣΑΒΒΑΤΟ-ΚΥΡΙΑΚΗ-ΑΡΓΙΕΣ Πρωινή βάρδια (06.00-14.00) (κτίρια Γ' & Δ' & πάχη Μεγάρων) 3 άτομα Απογευματινή βάρδια (14.00-22.00) (κτίρια Γ' & Δ') 2 άτομα Νυκτερινή βάρδια (22.00-06.00) (κτίρια Γ' & Δ') 1 άτομο Γενικός αριθμός ατόμων: 6 άτομα».

12. Επειδή, περαιτέρω, στο άρθρο 92 παρ. 5 του ν. 4412/2016, στις διατάξεις του οποίου υπάγεται ο διαγωνισμός (βλ. σκ. 4 της παρούσας), ορίζεται ότι: «...5. Ειδικά κατά τη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης και ανεξάρτητα από το είδος της διαδικασίας που επιλέγεται από την αναθέτουσα αρχή: α) η αναθέτουσα αρχή, ζητά από τους οικονομικούς φορείς να αναφέρουν υποχρεωτικά στα έγγραφα της σύμβασης, στην προσφορά τους, εκτός των άλλων, τις πληροφορίες/στοιχεία των σημείων α' έως στ' της παρ. 1 του άρθρου 68 του ν.

Αριθμός απόφασης: 473 / 2020

3863/2010 και β) οι υποψήφιοι οικονομικοί φορείς υποχρεούνται, με ποινή αποκλεισμού, στην προσφορά τους να περιλαμβάνουν τις πληροφορίες/στοιχεία της παρ. 1 του άρθρου 68 του ν. 3863/2010» και στο άρθρο 68 του ν. 3863/2010, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, ορίζεται ότι: «1. Η εκάστοτε αναθέτουσα αρχή, δηλαδή το Δημόσιο, τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), οι φορείς και οι οργανισμοί του δημόσιου τομέα, όπως αυτός προσδιορίζεται από τις οικείες διατάξεις, η οποία (αρχή) αναθέτει απευθείας ή προκηρύσσει διαγωνισμό για την ανάθεση παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης, υποχρεούται να ζητά από τις εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης (εργολάβοι) να αναφέρουν στην προσφορά τους, εκτός των άλλων, τα εξής: α) Τον αριθμό των εργαζομένων που θα απασχοληθούν στο έργο. β) Τις ημέρες και τις ώρες εργασίας. γ) Τη συλλογική σύμβαση εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι. δ) Το ύψος του προϋπολογισμένου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές αυτών των εργαζομένων. ε) Το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά. στ) Τα τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού ανά άτομο, όταν πρόκειται για καθαρισμό χώρων. Οι εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης (εργολάβοι) υποχρεούνται, με ποινή αποκλεισμού, να εξειδικεύουν σε χωριστό κεφάλαιο της προσφοράς τους τα ως άνω στοιχεία. Στην προσφορά τους πρέπει να υπολογίζουν εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, των αναλώσιμων, του εργολαβικού τους κέρδους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων. Επιπροσθέτως, υποχρεούνται να επισυνάψουν στην προσφορά αντίγραφο της συλλογικής σύμβασης εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι.».

13. Επειδή, από τους παρατιθέμενους στην 11^η σκέψη της παρούσας όρους των τεχνικών προδιαγραφών της διακήρυξης, ιδίως από τους όρους των παραγράφων 1.2.1 και 1.11.1 αυτών, συνάγεται ότι ο προβλεπόμενος στην παράγραφο 2.7.4 των τεχνικών προδιαγραφών αριθμός προσωπικού που πρέπει απαραίτητα να διαθέτει ο Ανάδοχος αποκλειστικά για την εκτέλεση των εργασιών καθαρισμού της επίμαχης σύμβασης, ήτοι 24 άτομα

Αριθμός απόφασης: 473 / 2020

τις εργάσιμες ημέρες και 6 άτομα τα σαββατοκύριακα και τις αργίες, θα είναι πλήρους απασχόλησης, όσα δε περί του αντιθέτου προβάλλει η πρώτη παρεμβαίνουσα είναι αβάσιμα και απορριπτέα. Και υπό την εκδοχή όμως ότι ο πιο πάνω αριθμός απασχολούμενων είναι ο ελάχιστος και δεν απαγορεύεται στους συμμετέχοντες να δηλώσουν περισσότερους από τους ελάχιστους απασχολούμενους ανά βάρδια, ακόμα και αν ορισμένοι από αυτούς ή και όλοι είναι μερικής απασχόλησης, από τους όρους της παραγράφου 1.5.1 των τεχνικών προδιαγραφών και τις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 92 παρ. 5 του ν. 4412/2016 και 68 του ν. 3863/2010, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, επιβάλλεται στην προσφορά τους να δηλώνουν συγκεκριμένο αριθμό των εργαζομένων που θα απασχοληθούν στο έργο, είτε είναι πλήρους είτε μερικής απασχόλησης, τις ημέρες και τις ώρες εργασίας αυτών των εργαζομένων, που πάντως δεν μπορεί να υπολείπεται του ελάχιστου προβλεπόμενου στην παράγραφο 2.7.4 των τεχνικών προδιαγραφών ανά βάρδια, τη συλλογική σύμβαση εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι αυτοί, το ύψος του προϋπολογισμένου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές τους (δηλαδή των εργαζομένων πλήρους ή και μερικής απασχόλησης που δηλώνουν ότι θα απασχοληθούν) που πάντως δεν μπορεί να υπολείπεται του ελάχιστου νομίμου με βάση τη συλλογική σύμβαση στην οποία υπάγονται και το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά των πάσης φύσεως αποδοχών τους, που επίσης δεν μπορεί να υπολείπεται των ελάχιστων νομίμων, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις.

14. Επειδή, εξάλλου, όπως και η ίδια η παρεμβαίνουσα συνομολογεί, με τη με αριθ. Φ10221/οικ.26816/929 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β'2778/2011) περί των Βαρέων και Ανθυγιεινών εργασιών, που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 17 του ν. 3863/2010 και τέθηκε σε ισχύ από 1.1.2012, όπως διευκρινίστηκε με τη με αριθ. .../2012 εγκύκλιο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ (ΑΔΑ:), στους εργαζόμενους που χαρακτηρίζονται ότι εμπίπτουν στην έννοια των ειδικοτήτων βαρέων και ανθυγιεινών εργασιών ανήκουν από τους καθαριστές - καθαρίστριες μόνον όσοι απασχολούνται με πλήρη

Αριθμός απόφασης: 473 / 2020

απασχόληση. Σχετικά με την έννοια του όρου “πλήρης απασχόληση” έχει γίνει δεκτό με την εγκύκλιο 182/85 ότι η απασχόληση θα πρέπει να διαρκεί από 5 ώρες την ημέρα και πάνω ή 30 ώρες την εβδομάδα. Διευκρινίζεται δε ότι, όταν πρόκειται για (5) ημέρες απασχόληση την εβδομάδα, αυτή θα πρέπει να παρέχεται επί έξι ώρες την ημέρα, ώστε να συμπληρώνονται τουλάχιστον 30 ώρες την εβδομάδα». Σύμφωνα δε, με τις διατάξεις του άρθρου 38 «Μερική απασχόληση» του ν. 1892/1990 (ΦΕΚ-101 Α'), όπως ισχύει, ως εργαζόμενος μερικής απασχόλησης ορίζεται «κάθε εργαζόμενος με σύμβαση ή σχέση εξαρτημένης εργασίας, του οποίου οι ώρες εργασίας, υπολογιζόμενες σε ημερήσια, εβδομαδιαία, δεκαπενθήμερη ή μηνιαία βάση είναι λιγότερες από το κανονικό ωράριο εργασίας του συγκρίσιμου εργαζόμενου με πλήρη απασχόληση», κατά συνέπεια, εργαζόμενος που απασχολείται λιγότερο των 5 ωρών ημερησίως και 30 ωρών εβδομαδιαίως, όταν πρόκειται για εξαήμερη εργασία, και λιγότερο των 6 ωρών ημερησίως και 30 ωρών εβδομαδιαίως, όταν πρόκειται για πενθήμερη εργασία, απασχολείται μερικώς. Περαιτέρω, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 38 του ν. 4387/2016, με τίτλο «Εισφορές Μισθωτών και Εργοδοτών», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει «1. Από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, το συνολικό ποσοστό εισφοράς κύριας σύνταξης ασφαλισμένου μισθωτού και εργοδότη ορίζεται σε 20% επί των πάσης φύσεως αποδοχών των εργαζομένων, με την επιφύλαξη της παραγράφου 17 του άρθρου 39 του παρόντος νόμου, με εξαίρεση τις κοινωνικού χαρακτήρα έκτακτες παροχές λόγω γάμου, γεννήσεως τέκνων, θανάτου και βαριάς αναπηρίας και κατανέμεται κατά 6,67% σε βάρος των ασφαλισμένων και κατά 13,33% σε βάρος των εργοδοτών, συμπεριλαμβανομένου από 1.1.2017 και του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, με την επιφύλαξη των διατάξεων των παραγράφων 4 και 5 του παρόντος [...]». Σύμφωνα δε με τις διατάξεις του άρθρου 41 του ίδιου νόμου, σχετικά με τις ασφαλιστικές εισφορές υγειονομικής περίθαλψης «1. Από 1.1.2017, η ασφαλιστική εισφορά υπέρ υγειονομικής περίθαλψης των μισθωτών και των λοιπών κατηγοριών που υπάγονται στον ΕΟΠΥΥ, των οποίων οι ασφαλιστικές εισφορές κλάδου σύνταξης υπολογίζονται κατά τα προβλεπόμενα του παρόντος νόμου, ορίζεται

Αριθμός απόφασης: 473 / 2020

σε ποσοστό 7,10% επί των πάσης φύσεως αποδοχών και κατανέμεται κατά ποσοστό 6,45% για παροχές σε είδος, εκ του οποίου 2,15% βαρύνει τον ασφαλισμένο και 4,30% βαρύνει τον εργοδότη, και ποσοστό 0,65% για παροχές σε χρήμα, εκ του οποίου 0,40% βαρύνει τον ασφαλισμένο και 0,25% βαρύνει τον εργοδότη. [...]», ενώ κατά τις διατάξεις του άρθρου 97 του ίδιου νόμου, σχετικά με τις εισφορές επικουρικής ασφάλισης «1. Από 1.6.2016 και μέχρι τις 31.5.2019, το ποσό της μηνιαίας εισφοράς για την επικουρική ασφάλιση στο Ε.Τ.Ε.Α. όλων των μισθωτών, ασφαλισμένων πριν και μετά την 1.1.1993, υπολογίζεται σε ποσοστό 3,5% για τον ασφαλισμένο και σε ποσοστό 3,5% για τον εργοδότη επί των ασφαλιστέων αποδοχών του εργαζομένου, όπως προσδιορίζονται στο άρθρο 38. Από 1.6.2019 και μέχρι την 31.5.2022, το ποσό της μηνιαίας εισφοράς στο Ε.Τ.Ε.Α. όλων των μισθωτών, ασφαλισμένων πριν και μετά την 1.1.1993, υπολογίζεται σε ποσοστό 3,25% για τον ασφαλισμένο και σε ποσοστό 3,25% για τον εργοδότη επί των ασφαλιστέων αποδοχών του εργαζομένου, όπως προσδιορίζονται στο άρθρο 38. Μετά το πέρας της εξαετίας, το ποσοστό της μηνιαίας εισφοράς επανέρχεται στο ύψος που ίσχυε κατά τις 31.12.2015 [...]». Τέλος, σύμφωνα με τη με αριθμό 6/2017 Εγκύκλιο ΕΦΚΑ οι παρέχοντες εξαρτημένη εργασία υπάγονται υποχρεωτικά στην ασφάλιση των συνεισπραττόμενων από το τ. Ι.Κ.Α.- Ε.Τ.Α.Μ. κλάδων ΑΝΕΡΓΙΑΣ (Ο.Α.Ε.Δ. – Λ.Α.Ε.Κ. Ο.Α.Ε.Δ. – Λ.Π.Ε.ΑΕ) Ο.Ε.Κ. (ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ) και Ο.Ε.Ε. (ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑ), και ως εκ τούτου από 1.1.2017 συνεχίζει να έχει εφαρμογή το ποσοστό ασφάλισης 3,68% υπέρ ΟΑΕΔ. Τούτων δοθέντων, προκύπτει ότι οι εργοδοτικές εισφορές για τους καθαριστές – καθαρίστριες μερικής απασχόλησης από την 01-06-2019 ανέρχονται σε ποσοστό 24,81% επί των μικτών αποδοχών τους, ενώ για τους εργαζόμενους της ειδικότητας αυτής με πλήρη απασχόληση, στο εν λόγω ποσοστό του 24,81%, προστίθεται και η επιπλέον εργοδοτική εισφορά βαρέων και ανθυγιεινών επαγγελμαμάτων, ώστε από την 01-06-2019 ανέρχεται σε ποσοστό 26,96% επί των μικτών αποδοχών τους. Ενόψει των όσων γίνονται δεκτά στην αμέσως προηγούμενη σκέψη, συνακόλουθα, δεν είναι καταρχήν νόμιμη η προσφορά συμμετέχοντος όταν προκύπτει ότι το ποσοστό εργοδοτικών

Αριθμός απόφασης: 473 / 2020

εισφορών που δηλώνει ότι έλαβε υπόψη του για τους καθαριστές – καθαρίστριες υπολείπεται του 24,81% επί των μικτών αποδοχών τους, αν έχει δηλώσει ότι θα απασχολήσει εργαζόμενους μερικής απασχόλησης και του 26,96%, αν έχει δηλώσει ότι θα απασχολήσει εργαζόμενους πλήρους απασχόλησης.

15. Επειδή, περαιτέρω, στο άρθρο 88 «Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές» (άρθρο 69 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ), παρ. 1 και 2 του Ν. 4412/2016, ορίζεται ότι: «1. Όταν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με τα έργα, τα αγαθά ή τις υπηρεσίες, οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας, κατά ανώτατο όριο δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης της αναθέτουσας αρχής. 2. Οι εξηγήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 μπορεί να αφορούν ιδίως: α) τα οικονομικά χαρακτηριστικά της μεθόδου κατασκευής, της διαδικασίας παρασκευής ή των παρεχόμενων υπηρεσιών, β) τις επιλεγείσες τεχνικές λύσεις ή τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που διαθέτει ο προσφέρων [...], γ) την πρωτοτυπία του έργου [...], δ) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18, σύμφωνα με την παρ.2 του άρθρου 89, ε) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις του άρθρου 131, στ) το ενδεχόμενο χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα, σύμφωνα με την παρ.1 του άρθρου 89. 3. Η αναθέτουσα αρχή αξιολογεί τις παρεχόμενες πληροφορίες, σε συνεννόηση με τον προσφέροντα. Μπορεί να απορρίψει την προσφορά μόνο εάν τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται, λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που αναφέρονται στην παράγραφο 2. Οι αναθέτουσες αρχές απορρίπτουν την προσφορά, εάν διαπιστώσουν ότι η προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή, διότι δεν συμμορφώνεται με τις ισχύουσες υποχρεώσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 18».

16. Επειδή, επέκεινα, έχει κριθεί (ΑΕΠΠ 236/2019) ότι, αν υφίστανται ενδείξεις ικανές να δημιουργήσουν την υποψία ότι ορισμένη προσφορά

Αριθμός απόφασης: 473 / 2020

ενδέχεται να είναι υπερβολικά χαμηλή, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να προβεί στον έλεγχο της συνθέσεως της προσφοράς προκειμένου να βεβαιωθεί ότι η προσφορά δεν είναι υπερβολικά χαμηλή. Όταν προβαίνει στον έλεγχο αυτό, η αναθέτουσα αρχή υποχρεούται να παρέχει στον οικείο προσφέροντα τη δυνατότητα να εκθέσει τους λόγους για τους οποίους ο ίδιος εκτιμά ότι η προσφορά του δεν είναι υπερβολικά χαμηλή και, στη συνέχεια, οφείλει να εκτιμήσει τις δοθείσες εξηγήσεις και να κρίνει αν η συγκεκριμένη προσφορά είναι υπερβολικά χαμηλή, οπότε υποχρεούται να την απορρίψει (βλ. σχετικά απόφαση της 4ης Ιουλίου 2017, *European Dynamics Luxembourg SA κατά Οργανισμού Σιδηροδρόμων της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, T 392/15, ECLI:EU:T:2017:462 σκ.86-89). Ομοίως το ΔΕΕ επεσήμανε με σαφήνεια ότι εναπόκειται στην αναθέτουσα αρχή πρώτον, να εντοπίσει τις ύποπτες προσφορές, δεύτερον, να παράσχει στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις τη δυνατότητα να αποδείξουν τη σοβαρότητα των προσφορών τους, ζητώντας τους τις διευκρινίσεις που η αναθέτουσα αρχή κρίνει σκόπιμες, τρίτον, να εκτιμήσει τη λυσιτέλεια των εξηγήσεων που παρείχαν οι ενδιαφερόμενοι και, τέταρτον, να αποφασίσει σχετικά με το αν θα δεχθεί ή αν θα απορρίψει τις προαναφερθείσες προσφορές. (βλ. συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-285/99 και C-286/99, *Lombardini και Mantovani* [2001] Συλλογή I-9233 σκ.55).

17. Επειδή, από τα παραπάνω προκύπτει ότι οι περί ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς εξηγήσεις δύναται να περιλαμβάνουν κάθε στοιχείο που τις δικαιολογεί ως νόμιμες και ως μη ούσες προϊόν αντανταγωνιστικής στρέβλωσης ή παράβασης άλλου δικαϊκού κανόνα, μεταξύ των οποίων και αυτών που σχετίζονται με τις κατ' αρ. 18 παρ. 2 «υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τις διατάξεις της περιβαλλοντικής, κοινωνικοασφαλιστικής και εργατικής νομοθεσίας, που έχουν θεσπισθεί με το δίκαιο της Ένωσης, το εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμβάσεις ή διεθνείς διατάξεις περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου». Η ανωτέρω, δε, αναφορά στην παρ. 2 του άρθρου 88 του ν. 4412/2016 σχετικά με το περιεχόμενο των εξηγήσεων είναι ενδεικτική («ιδίως»), πράγμα που σημαίνει ότι ο προσφέρων δύναται να επικαλεστεί κάθε άλλη βάση που κρίνει σκόπιμη για τη δικαιολόγηση της προσφοράς του (πρβλ.

Αριθμός απόφασης: 473 / 2020

ΣΤΕ ΕΑ 295/2011, 1260, 841/2010, 127/2009, 1208/2008) πλην ή επιπλέον αυτών των στοιχείων α-γ της παραπάνω διάταξης του άρ. 88 παρ. 2, αλλά και η αναθέτουσα να ζητήσει επιπλέον, καθ' υλοποίηση της προβλεπόμενης κατά το αρ. 88 παρ. 3, συνεννόησης μαζί του, κάθε άλλο στοιχείο και την απόδειξη κάθε άλλου σχετικού ζητήματος εκτός αυτών των στοιχείων δ-στ του άρ. 88 παρ. 2. Οι διατάξεις της παρ. 3 του αρ. 88 του νόμου, εξάλλου, καθιερώνουν διακριτική εκτιμητική και αξιολογική ευχέρεια της αναθέτουσας, όπως, συνεκτιμώντας το σύνολο των στοιχείων που βρίσκονται στη διάθεσή της και της προσκομίζει ο προσφέρων, τελικώς κρίνει το δικαιολογημένο της χαμηλής προσφοράς του. Η παραπάνω αξιολόγηση, προφανώς πρέπει να λαμβάνει χώρα με βάση αποκλειστικά τα ανά περίπτωση προκύπτοντα στοιχεία, ενώ οι όποιες γενικές κρίσεις περί της οικείας αγοράς και είδους προϊόντος, υπηρεσίας ή έργου, στοιχεία περί του συνήθους ποσοστού έκπτωσης στην οικεία αγορά και στοιχεία περί πρότερων αντιστοίχων συμβάσεων της ίδιας της αναθέτουσας με τον ίδιο προσφέροντα, του ίδιου του προσφέροντος με άλλες αναθέτουσες ή άλλων αναθετουσών με άλλους προσφέροντες, δύνανται μεν να ληφθούν υπόψη, πλην όμως, πάντα σε συνάρτηση με τα περιπτώσιολογικά στοιχεία της συγκεκριμένης κατάστασης (τα οποία εξάλλου δύνανται να είναι καινοφανή, τόσο όσον αφορά τις τυχόν νέες ικανότητες που απέκτησε ο προσφέρων, όσο και τις τυχόν ιδιαιτερότητες του συμβατικού αντικειμένου, λαμβανομένων τυχόν υπόψη νέων και διαφορετικών μεθόδων που ο προσφέρων προτείνει για την αντιμετώπισή τους, σε σχέση με άλλες συμβάσεις). Η παραπάνω διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας δεν είναι ανέλεγκτη, αλλά υπάγεται στον έλεγχο της Α.Ε.Π.Π. ως προς την εκ μέρους της τήρηση των όρων διεξαγωγής και των ληπτέων υπόψη στοιχείων, που η οικεία διάταξη ως και οι ανωτέρω γενικές αρχές, καθιερώνουν για τη σχετική αξιολογική διαδικασία και την τυχόν υπέρβαση των άκρων ορίων της (πρβλ. Αποφάσεις ΑΕΠΠ 187, 209/2017, 27/2018 και ΔΕφΑΘ Ασφ. 312/2015, ΕλΣυν Τμ. VI 2090, 584/2011, 1382, 2653, 3016/2012, 950/2014, 2998/2014, 157/2016). Περαιτέρω, και σε κάθε περίπτωση, η οικεία απόφαση περί αξιολόγησης οικονομικών προσφορών και ανάδειξης προσωρινού αναδόχου, της αναθέτουσας δια της οποίας

Αριθμός απόφασης: 473 / 2020

ενσωματώνεται και σκέλος περί της αποδοχής ή απόρριψης ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς, κατόπιν των υποχρεωτικών εξηγήσεων του προσφέροντος, θα πρέπει να είναι ειδικά αιτιολογημένη σε σχέση τόσο με όσα ο προσφέρων επικαλέστηκε και προσκόμισε με τις εξηγήσεις του και σε απάντηση των δια των εξηγήσεών του ισχυρισμών του, όσο και με όσα έπρεπε να αποδειχθούν και δεν αποδείχθηκαν, επιπλέον, δε, και με ειδική εξήγηση γιατί εν προκειμένω διακινδυνεύεται ή όχι τυχόν μη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις της περιβαλλοντικής, κοινωνικοασφαλιστικής και εργατικής νομοθεσίας.

18. Επειδή, σε κάθε περίπτωση, αν κατά τον έλεγχο μιας ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς διαπιστωθεί ότι αυτή δεν συμμορφώνεται με τις ισχύουσες υποχρεώσεις του άρθρου 18 παρ. 2 του ν. 4412/2016 (αυτές δηλαδή που απορρέουν από τις διατάξεις της περιβαλλοντικής, κοινωνικοασφαλιστικής και εργατικής νομοθεσίας, που έχουν θεσπισθεί με το δίκαιο της Ένωσης, το εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμβάσεις ή διεθνείς διατάξεις περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου), η αναθέτουσα αρχή υποχρεούται εκ δεσμίας αρμοδιότητας να απορρίψει την προσφορά.

19. Επειδή, επιπλέον, μια προσφορά απορρίπτεται και αν κατά τον ίδιο ως άνω έλεγχο κριθεί, εν όψει και των υποβληθεισών εξηγήσεων, ότι, το ενσωματωμένο στην προσφορά του διαγωνιζομένου διοικητικό κόστος και εργολαβικό όφελος δεν είναι εύλογο. Τούτο δε, διότι γίνεται παγίως δεκτό ότι στην οικονομική προσφορά πρέπει να ενσωματώνεται, μεταξύ άλλων, ένα εύλογο και όχι μηδενικό ποσοστό του διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών και του εργολαβικού κέρδους, ώστε να μην τίθεται σε κίνδυνο η εκτέλεση της σχετικής σύμβασης (πρβλ. ΕΑ ΣτΕ 675/2002, 272/2008, 1257, 1262, 1297 και 1299/2009, 970/2010, 328/2013, 108/2014 κλπ). Σε περίπτωση, επομένως, υποβολής οικονομικής προσφοράς που καλύπτει μόνον το εργατικό κόστος, οφείλει η αναθέτουσα αρχή να εξετάσει εάν στο πρόσωπο του διαγωνιζομένου συντρέχουν εξαιρετικές περιστάσεις, οι οποίες καθιστούν δυνατή την υποβολή προσφοράς, χωρίς να συνυπολογίζονται οι δαπάνες, οι οποίες αντιστοιχούν στο εν γένει λειτουργικό κόστος της

Αριθμός απόφασης: 473 / 2020

επιχειρήσεως, ούτε να καταλείπεται ένα εύλογο περιθώριο κέρδους (ΣΤΕ ΕΑ 1299/2009). Και τούτο, διότι ο υπολογισμός στις προσφορές ενός εύλογου ποσοστού διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών, των αναλωσίμων, του εργολαβικού τους οφέλους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων, αποσκοπεί στην αναλυτική περιγραφή του κόστους παροχής των υπηρεσιών, ούτως ώστε να είναι ελέγξιμο το ύψος της οικονομικής προσφοράς σε σχέση με το αντικείμενο της υπηρεσίας. Η κρίση δε αυτή της αναθέτουσας αρχής ελέγχεται ως προς την τήρηση των άκρων ορίων της διακριτικής της ευχέρειας, σύμφωνα και με τα δεδομένα της κοινής πείρας (πρβλ. ΕλΣυν VI Τμ. 1664/2012, 1725/2012, 143, 150, 159/2014).

20. Επειδή, τέλος, οι εξηγήσεις που ο προσφέρων παρέχει κατά τον έλεγχο ως ασυνήθιστα χαμηλής της προσφοράς του, δεν μπορεί να διευκρινίζουν την προσφερόμενη υπηρεσία κατά τρόπο που εν τέλει να τη διαφοροποιούν, διότι η αρχή της ίσης μεταχειρίσεως και η υποχρέωση διαφάνειας αντιτίθενται σε κάθε διαπραγμάτευση μεταξύ της αναθέτουσας αρχής και υποβαλόντος προσφορά στο πλαίσιο διαδικασίας δημόσιου διαγωνισμού, που θα έχει ως αποτέλεσμα την τροποποίηση της προσφοράς του μετά την κατάθεσή της, είτε κατόπιν πρωτοβουλίας της αναθέτουσας αρχής είτε του υποβαλόντος την προσφορά αυτή (πρβλ. απόφαση της 29ης Μαρτίου 2012, C 599/10, SAG ELV Slovensko κ.λπ., σκέψεις 36 και 37). Τούτο, δε διότι διαφορετικά, κατά το πέρας της διαδικασίας επιλογής των προσφορών και λαμβανομένου υπόψη του αποτελέσματός της, ο υποψήφιος του οποίου η προσφορά αποτέλεσε το αντικείμενο του ελέγχου αυτού θα είχε αδικαιολόγητα περιέλθει σε ευμενή θέση έναντι του συνυποψήφιού του.

21. Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από το φάκελο της οικονομικής της προσφοράς, η πρώτη παρεμβαίνουσα προσέφερε συνολική μηνιαία αποζημίωση χωρίς ΦΠΑ 38.770,82€, η οποία σύμφωνα με το αρχείο με τίτλο «στοιχεία αρ. 68» της προσφοράς της προέκυπτε από το κατά μήνα κόστος που αντιστοιχεί σε αριθμό 26,1 απασχολουμένων πλήρους απασχόλησης, ήτοι νόμιμες αποδοχές τους 28.142,12€, ασφαλιστικές τους εισφορές 6.982,06€, κόστος αναλωσίμων υλικών 0.026%, ήτοι 10,00€

Αριθμός απόφασης: 473 / 2020

μηνιαίως, κόστος ειδών ατομικής υγιεινής 0.026%, ήτοι 10,00€ μηνιαίως, κόστος μηχανημάτων, τεχνικού εξοπλισμού, στολών 0.026%, ήτοι 10,00€ μηνιαίως, εργολαβικό όφελος 0,013%, ήτοι 5,00€, διοικητικό κόστος 1,16%, ήτοι 450,00€ μηνιαίως και νόμιμες κρατήσεις και παρακράτηση φόρου 8,15468\$, ήτοι 3.161,64€. Το ποσό όμως των 6.982,06€ που η πρώτη παρεμβαίνουσα έλαβε υπόψη της για τις ασφαλιστικές εισφορές των απασχολουμένων που δήλωσε για την εκτέλεση της σύμβασης υπολείπεται του προβλεπόμενου ποσοστού 26,91% επί των μικτών αποδοχών τους, μολονότι δήλωσε ότι για την προσφερόμενη μηνιαία αποζημίωση έλαβε υπόψη της ότι θα απασχοληθούν εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης. Συγκεκριμένα, όπως βάσιμα ισχυρίζεται η προσφεύγουσα επί των δηλωμένων νομίμων αποδοχών 26,1 εργαζομένων πλήρους απασχόλησης της πρώτης παρεμβαίνουσας ανά μήνα παροχής της υπό δημοπράτηση υπηρεσίας που ανέρχονται στο ποσό των 28.142,12€, οι εργοδοτικές ασφαλιστικές εισφορές, σύμφωνα με τις διατάξεις της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας (βλ. σκ. 14 της παρούσας), ανέρχονται στο ποσό των $(28.142,12 \text{ €} \times 26,96\%) = 7.587,12 \text{ €}$ μηνιαίως, κατά συνέπεια οι υπό της πρώτης παρεμβαίνουσας δηλούμενες εισφορές υπολείπονται των ελάχιστων νομίμων κατά $(7.587,12 - 6.892,06) = 605,06\text{€}$, κατά συνέπεια η προσφορά της υπολείπεται του ελάχιστου εργατικού και ασφαλιστικού κόστους και έπρεπε να απορριφθεί. Και τούτο, διότι έχει κριθεί ότι είναι απορριπτέα ως προφανώς ζημιογόνος, οικονομική προσφορά που υπολείπεται του ελάχιστου εργατικού και ασφαλιστικού κόστους του προσωπικού που θα απασχοληθεί με την παροχή των υπηρεσιών, όπως το κόστος αυτό προσδιορίζεται από την ισχύουσα εργατική και ασφαλιστική νομοθεσία, στις οποίες ρητώς παραπέμπει η διακήρυξη (πρβλ. ΕΑ ΣΤΕ 1255/2009, 1344/2008, 1090/2006), όπως συμβαίνει στην επίμαχη διακήρυξη στην παράγραφο 1.3.1 των τεχνικών προδιαγραφών. Ο ισχυρισμός δε της αναθέτουσας αρχής ότι ο έλεγχος τήρησης της εργατικής νομοθεσίας και των ασφαλιστικών και φορολογικών υποχρεώσεων δεν αποτελεί υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής, αλλά των αρμοδίων οργάνων του κράτους, υπολαμβάνοντας ότι οι διαγωνιζόμενοι θα μπορούσαν να διαμορφώνουν την

Αριθμός απόφασης: 473 / 2020

προσφορά τους και κάτω του ελαχίστου κατά νόμον εργατικού κόστους, ο δε έλεγχος του στοιχείου αυτού δεν θα γινόταν κατά την κατάθεση των προσφορών, αλλά μετά τη σύναψη της σχετικής συμβάσεως, δεν παραβιάζει μόνο την αρχή της νομιμότητάς της διοικητικής δράσης, αλλά δημιουργεί και συνθήκες αθέμιτου ανταγωνισμού, προσκρούοντας για το λόγο αυτό και στις αρχές της ισότητας των διαγωνιζομένων και της διαφάνειας της διαδικασίας (πρβλ. ΕΑ ΣτΕ 58/2009, 1172/2008, 840/2008, 791/2008). Και υπό την εκδοχή ακόμη ότι δεν απαγορευόταν η παρεμβαίνουσα να χρησιμοποιήσει καθαριστές μερικής απασχόλησης για την εκτέλεση της σύμβασης, στο αρχείο με τίτλο «στοιχεία αρ. 68» της προσφοράς της η πρώτη παρεμβαίνουσα δεν δήλωσε ότι θα χρησιμοποιήσει 41,75 άτομα μερικής απασχόλησης, όπως για πρώτη φορά με την παρέμβασή της προβάλλει, αλλά 26,1 άτομα πλήρους απασχόλησης, συνεπώς ενόψει των όσων γίνονται δεκτά στη 13^η σκέψη της παρούσας όφειλε να συνυπολογίσει τις νόμιμες εργοδοτικές ασφαλιστικές εισφορές για 26,1 άτομα πλήρους απασχόλησης. Οι ισχυρισμοί της δε ότι η αναγωγή σε άτομα πλήρους απασχόλησης στην οικονομική της προσφορά αναφέρθηκε για λόγους συγκρισιμότητας και κυρίως για λόγους αποτροπής δημιουργίας σύγχυσης και ασαφειών στηρίζονται επί εσφαλμένης προϋπόθεσης και είναι αβάσιμοι, διότι σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 2.3.1 περί κριτηρίου ανάθεσης, του άρθρου 2.4.4 περί σύνταξης οικονομικής προσφοράς και το υπόδειγμα οικονομικής προσφοράς του Παραρτήματος Ε΄ της διακήρυξης, οι προσφορές των συμμετεχόντων στο διαγωνισμό θα συγκρίνονταν μεταξύ τους με βάση τη συνολική τιμή κάθε συμμετέχοντος για τον ανά μήνα καθαρισμό των χώρων της και όχι από τον αριθμό και την κατηγορία των εργαζομένων που κάθε συμμετέχων θα δήλωνε στην ανάλυση της τιμής κατ' άρθρο 68 του ν. 3863/2010 ότι χρησιμοποιούσε για τον καθαρισμό. Η εξήγηση, εξάλλου, για τις χαμηλότερες εργοδοτικές εισφορές που για πρώτη φορά με την παρέμβασή της δίνει η παρεμβαίνουσα, ότι δηλαδή αληθής της πρόθεση δεν ήταν να χρησιμοποιήσει καθαριστές πλήρους απασχόλησης αλλά μερικής, τροποποιεί κατ' ουσίαν την προσφορά που είχε υποβάλει, άλλως την καθιστά ασαφή και συνεπώς θα πρέπει να απορριφθεί και για το λόγο αυτό. Καίτοι,

Αριθμός απόφασης: 473 / 2020

μάλιστα, ενόψει των όσων γίνονται δεκτά στη 16^η σκέψη της παρούσας είναι βάσιμος ο ισχυρισμός της παρεμβαίνουσας ότι σχετικά με τα χαμηλά δηλωθέντα κόστη αναλώσιμων υλικών και μηχανολογικού εξοπλισμού και το επίσης χαμηλό δηλωθέν εργολαβικό όφελος που έχει λάβει υπόψη της, δεν θα μπορούσε να απορριφθεί άνευ ετέρου η προσφορά της ως ασυνήθιστα χαμηλή, αν προηγουμένως δεν της ζητούνταν να δικαιολογήσει το χαμηλό της ύψος, εντούτοις, ακόμη και αν τα λοιπά στοιχεία της προσφοράς της μπορούσαν να δικαιολογηθούν, ενόψει των όσων γίνονται δεκτά στη 18^η σκέψη της παρούσας, δοθέντος ότι δεν συμμορφώνεται με τις ισχύουσες υποχρεώσεις του άρθρου 18 παρ. 2 του ν. 4412/2016 (αυτές δηλαδή που απορρέουν από τις διατάξεις της περιβαλλοντικής, κοινωνικοασφαλιστικής και εργατικής νομοθεσίας, που έχουν θεσπισθεί με το δίκαιο της Ένωσης, το εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμβάσεις ή διεθνείς διατάξεις περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου), η αναθέτουσα αρχή υποχρεούτο εκ δεσμίας αρμοδιότητας να απορρίψει την προσφορά της. Άλλωστε, λαμβάνοντας υπόψη ότι το σύνολο των λοιπών ποσών, εκτός του ελάχιστου νομίμου εργατικού κόστους και των νομίμων παρακρατήσεων, που η πρώτη παρεμβαίνουσα έλαβε υπόψη της για τη διαμόρφωση της κατά μήνα προσφοράς της, ανέρχονται συνολικά σε ποσό (10,00 + 10,00 + 10,00 + 5,00 + 450,00 =) 485,00€, το ποσό των εργοδοτικών ασφαλιστικών εισφορών δεν θα μπορούσε να συμπληρωθεί ούτε με αναμόρφωση των κονδυλίων που δήλωσε η πρώτη παρεμβαίνουσα ότι έλαβε υπόψη της για τη συνολική μηνιαία προσφορά της, ώστε να καλύψει το ποσό που υπολείπεται μέχρι του ελάχιστου νομίμου, εκτός που και μια τέτοια αναμόρφωση θα συνιστούσε και μη νόμιμη τροποποίηση της προσφοράς της. Δοθέντος ότι κατά πάγια νομολογία (ΔΕφΑθ. 325/2015, ΔΕφΘεσ. 226/2014, ΔΕφΑθ. 289/2014, ΕΑ ΣΤΕ 155/2013, 297/2009, 1255/2009) οικονομικές προσφορές που δεν περιλαμβάνουν το απαιτούμενο από το νόμο ελάχιστο εργατικό και ασφαλιστικό κόστος, νόμιμα αποκλείονται από διαγωνισμούς, συνακόλουθα η προσφορά της πρώτης παρεμβαίνουσας έπρεπε σε κάθε περίπτωση να απορριφθεί. Κατ' ακολουθία, η αναθέτουσα αρχή μη νόμιμα έκανε δεκτή την προσφορά της πρώτης παρεμβαίνουσας (.....), η δε

Αριθμός απόφασης: 473 / 2020

προσφυγή κατά το μέρος της που στρέφεται κατά της προσφοράς της πρώτης παρεμβαίνουσας πρέπει να γίνει δεκτή.

22. Επειδή, εξάλλου, σε σχέση σε σχέση με την προσφορά της δεύτερης παρεμβαίνουσας εταιρείας,, η προσφεύγουσα καταρχήν ισχυρίζεται ότι όπως και η, έτσι και η υπολόγισε και δήλωσε ύψος εργοδοτικών ασφαλιστικών εισφορών των εργαζομένων της επί των πάσης φύσεως νομίμων αποδοχών τους μηνιαίως σε ποσό το οποίο υπολείπεται και δεν αντιστοιχεί στο ποσοστό 26,96%, όπως ρητά απαιτείται τόσο από τη διακήρυξη όσο και από την εργατική νομοθεσία. Η δεύτερη παρεμβαίνουσα αντίθετα προβάλλει ότι το ποσοστό με βάση το οποίο υπολόγισε τις εργοδοτικές ασφαλιστικές εισφορές αντιστοιχεί στο νόμιμο όσα δε ισχυρίζεται η προσφεύγουσα είναι αβάσιμα.

23. Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από το φάκελο της οικονομικής της προσφοράς, η δεύτερη παρεμβαίνουσα προσέφερε συνολική μηνιαία αποζημίωση χωρίς ΦΠΑ 39.797,00€, η οποία σύμφωνα με το αρχείο με τίτλο «ανάλυση οικονομικής προσφοράς σύμφωνα με το άρθρο 68 του ν. 3863/2010» της προσφοράς της προέκυπτε από τις κατά μήνα μικτές αποδοχές εργαζομένων Καθαριστριών (Συμπεριλαμβανομένου Επιδομάτων, Δώρων, Αδειών) ύψους 26.887,08€, ασφαλιστικές τους εισφορές 7.213,99€, κόστος αναλωσίμων 1.400,00€ μηνιαίως, εργολαβικό όφελος 255,28€, διοικητικό κόστος 2,0102%, ήτοι 800,00€ μηνιαίως και νόμιμες κρατήσεις υπέρ τρίτων 3.240,65€. Όπως, περαιτέρω, αναλύει η δεύτερη παρεμβαίνουσα στην παρέμβασή της και δεν αντικρούστηκε από την προσφεύγουσα, στο ποσό των 26.887,08€ των μικτών αποδοχών εργαζομένων καθαριστριών έχει συμπεριλάβει και ποσό 128,95€, το οποίο αντιστοιχεί στην αποζημίωση αδειας των αντικαταστατών των τελούντων σε κανονική άδεια εργαζομένων, το οποίο όμως, όπως έχει γίνει δεκτό (πρβλ. ΑΕΠΠ 1330/2019) δεν επιβαρύνεται με ασφαλιστικές εισφορές, καθώς θεωρείται αποζημίωση και όχι αποδοχές επί των οποίων υπολογίζονται ασφαλιστικές εισφορές. Κατά συνέπεια, το ποσό επί των οποίων υπολογίζονται οι εργοδοτικές εισφορές δεν ήταν ύψους 26.887,08€, αλλά $(26.887,08 - 128,95) = 26.758,13€$, το ποσοστό 26,96% του

Αριθμός απόφασης: 473 / 2020

οποίου πράγματι ανέρχεται στο δηλωθέν από τη δεύτερη παρεμβαίνουσα ύψος αυτών 7.213,99€. Συνακόλουθα, ο οικείος λόγος της κρινόμενης προσφυγής θα πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

24. Επειδή, τέλος, σε σχέση με την προσφορά της δεύτερης παρεμβαίνουσας, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι στην τεχνική της προσφορά δεν προσέφερε υλικό καθαρισμού για ξύλινες επιφάνειες, αν και τούτο απαιτείται από τη διακήρυξη του διαγωνισμού, επί ποινή απόρριψης της προσφοράς, συνεπώς δεν πληροί τις υποχρεωτικές τεχνικές προδιαγραφές της διακηρύξεως για την εκτέλεση του υπό κρίση έργου καθαριότητας και για το λόγο αυτό θα έπρεπε να απορριφθεί. Η παρεμβαίνουσα αντίθετα, υποστηρίζει ότι σε κανένα σημείο της διακήρυξης, πόσο μάλλον επί ποινή αποκλεισμού, δεν καθιερώνεται υποχρέωση να προσκομιστεί κατάλογος υλικών καθαρισμού ονομαστικά, κατά συνέπεια η προσφορά της δεν θα μπορούσε να απορριφθεί για λόγο που δεν προβλέπεται στη διακήρυξη.

25. Επειδή, σχετικά με τον επίμαχο λόγο της προσφυγής, σε συνέχεια των όσων γίνονται δεκτά στην 11^η σκέψη της παρούσας, στις τεχνικές προδιαγραφές της σύμβασης, μεταξύ άλλων ορίζονται τα εξής: Στο κεφάλαιο «Υποχρεώσεις Αναδόχου», στην παράγραφο 1.5.11 ότι: «Να διαθέτει πέραν των προβλεπόμενων στην Ε.Σ.Υ. απαιτήτων μηχανημάτων και εργαλείων : ... γ) Υλικά καθαρισμού και σάκους απορριμμάτων. δ) Χαρτί υγείας , σε ποσότητα ικανή για την εξυπηρέτηση των αναγκών της Υπηρεσίας. Το χαρτί υγείας θα πρέπει να είναι υψηλής ποιότητας, απαλό, από 100% πρωτογενή χαρτοπολτό, να είναι λευκασμένος χημικός πολτός (ISO9184-1.2.3) με λευκότητα > 80% (ASTM E-313-00), δεν επιτρέπεται η χρήση οπτικού λευκαντικού (TAPPI UM 547), εκτός εάν επιτρέπεται από κανονισμούς χώρας της Ε.Ε., να αποσυντίθεται εύκολα στο νερό, με απορροφητικότητα λιγότερο των 2 sec κατά TAPPI T 432. ε) Σαπούνι σε υγρή μορφή για τα χέρια, σε ποσότητα ικανή για την εξυπηρέτηση των αναγκών της Υπηρεσίας. Το υγρό σαπούνι να έχει ουδέτερο pH, να είναι δερματολογικά ελεγμένο, να είναι άοσμο ή με πολύ ήπιο και ευχάριστο άρωμα, να είναι καταχωρημένο στον ΕΟΦ σαν καλλυντικό κρεμοσάπουνο, να περιέχει επιπρόσθετα μια ή περισσότερες

Αριθμός απόφασης: 473 / 2020

ουσίες σαν συντηρητικά συστατικά για την μη ανάπτυξη μικροβίων (ΦΕΚ 329,τ.Β21/4/97 ΚΥΑ 6α.)», στο Κεφάλαιο 1.7 ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ, στην παράγραφο 1.7.1 Οι εργασίες εκτελούνται σύμφωνα με τους όρους της παρούσας και της Ειδικής Συγγραφής Υποχρεώσεων, τους κανόνες της τέχνης, τις οδηγίες της Υπηρεσίας, καθώς και τους ισχύοντες Κανονισμούς Υγιεινής και ασφάλειας. Τα υλικά καθαρισμού τα οποία θα χρησιμοποιούνται πρέπει να εγκρίνονται από την Υπηρεσία και να είναι φιλικά προς το περιβάλλον. Τα προϊόντα που θα χρησιμοποιούνται για την στίλβωση των δαπέδων θα πρέπει να είναι αντιολισθητικά.» στο Κεφάλαιο 2 Ειδική Συγγραφή Υποχρεώσεων, στην παράγραφο 2.3.1_3 ότι «Τα υλικά που θα αγοράζει και θα χρησιμοποιεί για την εκτέλεση των εργασιών θα είναι τα πλέον ενδεδειγμένα κατά περίπτωση και φιλικά προς το περιβάλλον (απορρυπαντικά, γυαλιστικά υγρά, σφουγγαρόπανα, σακούλες απορριμμάτων κλπ), πρέπει να είναι καταχωρημένα στο Μητρώο Απορρυπαντικών & Καθαριστικών Προϊόντων του Γενικού Χημείου του Κράτους. Τα απολυμαντικά προϊόντα πρέπει να είναι εγκεκριμένα από τον Εθνικό Οργανισμό Φαρμάκων (ΕΟΦ) Ν.1965/91(ΦΕΚ146/Α/91) και να φέρουν τον αριθμό αδείας κυκλοφορίας τους.» και στο Κεφάλαιο 2.5 ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ, στην παράγραφο 2.5.1_α, ότι: «Γενικός καθαρισμός δαπέδων πάσης φύσεως (πλακάκια, μάρμαρα, μωσαϊκά, ξύλο, μοκέτες) μετά των σουβατεπιών τους, ήτοι σκούπισμα με σκούπα χειρός ή ηλεκτρική, πλύσιμο με ειδικό κατά περίπτωση μηχάνημα πλύσεως δαπέδων με χρήση απορρυπαντικού και στέγνωμα.».

26. Επειδή, από τους προπαρατεθέντες όρους των τεχνικών προδιαγραφών, σε συνδυασμό με τους όρους του άρθρου 2.4.3.2 της διακήρυξης (βλ. 11^η σκέψη της παρούσας) δεν προκύπτει ρητή επί ποινή αποκλεισμού απαίτηση οι συμμετέχοντες να υποβάλλουν κατάλογο υλικών καθαρισμού, ούτε να τα ονοματίσουν, ούτε τα υλικά καθαρισμού για τα δάπεδα ειδικά να έχουν συγκεκριμένες προδιαγραφές, αρκεί από την τεχνική τους προσφορά να προκύπτει ότι στην προσφορά τους περιλαμβάνονται και τα υλικά καθαρισμού, μεταξύ των οποίων και για τα πάσης φύσεως δάπεδα,

Αριθμός απόφασης: 473 / 2020

επομένως και τα ξύλινα, ότι θα είναι τα πλέον ενδεδειγμένα κατά περίπτωση και φιλικά προς το περιβάλλον και ότι θα είναι καταχωρημένα στο Μητρώο Απορρυπαντικών & Καθαριστικών Προϊόντων του Γενικού Χημείου του Κράτους. Κατά συνέπεια, αβάσιμα η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η προσφορά της δεύτερης παρεμβαίνουσας έπρεπε να απορριφθεί επειδή, δεν δήλωσε ειδικώς ότι θα χρησιμοποιήσει υλικά καθαρισμού κατάλληλα για ξύλινες επιφάνειες. Και τούτο, διότι κατά πάγια αρχή του εθνικού και κοινοτικού δικαίου, οι όροι μιας διακήρυξης, πρέπει να ερμηνεύονται αυστηρά υπό την έννοια της συσταλτικής εκδοχής και υπό την προϋπόθεση ότι είναι σαφείς και χωρίς αμφισημίες, ενώ έχει κριθεί ότι δεν είναι νόμιμος ο αποκλεισμός υποψηφίου λόγω μη προσκόμισης διαφορετικών από τα προβλεπόμενα ή και επιπλέον δικαιολογητικών από αυτά που απαιτούνται από τη διακήρυξη (πρβλ. ΣΤΕ 632/2010, 1328/2008, ΕΑ ΣΤΕ 79/2010).

27. Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από το φάκελο της οικονομικής της προσφοράς, η δεύτερη παρεμβαίνουσα υπέβαλε το αρχείο με τίτλο «042 ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ - ΦΥΛΛΟ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ_signed», στο οποίο μεταξύ άλλων και για τις επίμαχες απαιτήσεις 2.5.1^α, 1 1.5.11, 1.7 & 2.3.1_3, δηλώνει ότι συμμορφώνεται παραπέμπει δε στο υποβληθέν αρχείο με τίτλο «48 ΑΝΑΛΥΣΗ & ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ_signed», στη σελ. 13 του οποίου δηλώνει ότι θα εκτελείται Γενικός καθαρισμός δαπέδων πάσης φύσεως (πλακάκια, μάρμαρα, μωσαϊκά, ξύλο, μοκέτες) μετά των σουβατεπιών τους, ήτοι σκούπισμα με σκούπα χειρός ή ηλεκτρική, πλύσιμο με ειδικό κατά περίπτωση μηχάνημα πλύσεως δαπέδων με χρήση απορρυπαντικού και στέγνωμα., στη σελ. 22 του οποίου δηλώνει ότι οι εργασίες θα εκτελούνται σύμφωνα με τους όρους της παρούσας και της Ειδικής Συγγραφής Υποχρεώσεων, τους κανόνες της τέχνης, τις οδηγίες της Υπηρεσίας, καθώς και τους ισχύοντες Κανονισμούς Υγιεινής και ασφάλειας. Τα υλικά καθαρισμού τα οποία θα χρησιμοποιούνται θα εγκρίνονται από την Υπηρεσία και να είναι φιλικά προς το περιβάλλον. Τα προϊόντα που θα χρησιμοποιούνται για την στίλβωση των δαπέδων θα είναι αντιολισθητικά, ενώ στο υποβληθέν αρχείο με τίτλο « ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ & ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Αριθμός απόφασης: 473 / 2020

ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ - ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ_signed», δηλώνει ότι ««Η εταιρεία μας ω ανάδοχος: Θα διαθέτει πέραν των προβλεπομένων στην Ε.Σ.Υ. απαιτητών μηχανημάτων και εργαλείων :..... γ) Υλικά καθαρισμού και σάκους απορριμμάτων», τέλος δε στο υποβληθέν αρχείο με τίτλο «ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ & ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ_signed», στη σελ. 8 δηλώνει ότι: «Τα υλικά που θα αγοράζει και θα χρησιμοποιεί για την εκτέλεση των εργασιών θα είναι τα πλέον ενδεδειγμένα κατά περίπτωση και φιλικά προς το περιβάλλον (απορρυπαντικά, γυαλιστικά υγρά, σφουγγαρόπανα, σακούλες απορριμμάτων κλπ), θα είναι καταχωρημένα στο Μητρώο Απορρυπαντικών & Καθαριστικών Προϊόντων του Γενικού Χημείου του Κράτους. Τα απολυμαντικά προϊόντα θα είναι εγκεκριμένα από τον Εθνικό Οργανισμό Φαρμάκων (ΕΟΦ) Ν.1965/91(ΦΕΚ146/Α/91) και θα φέρουν τον αριθμό αδείας κυκλοφορίας τους.». Ενόψει των όσων γίνονται δεκτά στην αμέσως προηγούμενη σκέψη, η προσφορά της δεύτερης παρεμβαίνουσας ήταν πλήρης και δεν απαιτείτο ούτε να ονοματίσει το υλικό καθαρισμού των ξύλινων δαπέδων το οποίο θα χρησιμοποιήσει, ούτε να περιγράψει τις προδιαγραφές αυτού, όσα δε περί του αντιθέτου ισχυρίζεται η προσφεύγουσα είναι ανάσιμα και απορριπτέα. Ο ισχυρισμός, εξάλλου, της προσφεύγουσας ότι τα υλικά καθαρισμού που η δεύτερη παρεμβαίνουσα δήλωσε στην προσφορά της ότι θα διαθέσει, με βάση τις τεχνικές τους ιδιότητες, χρησιμοποιούνται για επιφάνειες που είναι ανθεκτικές στο νερό, σε αντίθεση με το ξύλο το οποίο έχει την ιδιότητα να προσλαμβάνει υγρασία, συνεπώς δεν πληρούν τις τεχνικές προδιαγραφές, εκτός από αόριστος, ερείδεται και επί εσφαλμένης προϋπόθεσης. Και τούτο, διότι, ενόψει των όσων γίνονται δεκτά στην αμέσως προηγούμενη σκέψη της παρούσας, οι συμμετέχοντες δεν υποχρεούνταν να δηλώσουν ονομαστικά στην προσφορά τους τα υλικά καθαρισμού που θα χρησιμοποιήσουν για κάθε καθαριζόμενη επιφάνεια, ούτε τα τυχόν δηλωθέντα ότι πρέπει να πληρούν συγκεκριμένες τεχνικές προδιαγραφές, επί ποινή αποκλεισμού, ούτε προκύπτει ότι τα υλικά που δήλωσε η δεύτερη παρεμβαίνουσα είναι όλα όσα θα χρησιμοποιήσει κατά την εκτέλεση της σύμβασης. Σύμφωνα με την παράγραφο 1.7.1 των τεχνικών προδιαγραφών

Αριθμός απόφασης: 473 / 2020

της σύμβασης, άλλωστε, τα υλικά καθαρισμού, που θα χρησιμοποιήσει ο ανάδοχος, προ της εφαρμογής τους θα πρέπει να τύχουν της έγκρισης της Υπηρεσίας. Συνακόλουθα και ο έτερος λόγος της κρινόμενης προσφυγής που βάλλει κατά της προσφοράς της δεύτερης παρεμβαίνουσας,, πρέπει να απορριφθεί

28. Επειδή, κατ' ακολουθίαν, η υπό εξέταση προσφυγή πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτή, σύμφωνα με το σκεπτικό, η πρώτη δε παρέμβαση πρέπει να απορριφθεί, ενώ η δεύτερη πρέπει να γίνει δεκτή.

29. Επειδή, ύστερα από την προηγούμενη σκέψη, το παράβολο που κατέθεσε η προσφεύγουσα πρέπει να της επιστραφεί, σύμφωνα με το άρθρο 363 παρ. 5 του ν.4412/2016 και το άρθρο 5 παρ. 5 του π.δ. 39/2017.

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται εν μέρει την προσφυγή.

Ακυρώνει τη με αριθμό πρωτ. Κ.Γ./Δ11/Ε/6328/14-02-2020 απόφαση του Διοικητή της Υπηρεσίας, με την οποία, εγκρίθηκαν α) το από 27/01/2020 Πρακτικό Νο .. (...../28-01-2020) και β) το από 03/02/2020 Πρακτικό Νο .. (...../03-02-2020) της Επιτροπής Αξιολόγησης Προσφορών του διαγωνισμού για την ανάδειξη αναδόχου καθαρισμού χώρων και επιφανειών των εγκαταστάσεων της στο Νομό, για χρονικό διάστημα από 01/01/2020 μέχρι 30/04/2020, κατά το μέρος μόνον κατά το οποίο αποφασίσθηκε η αποδοχή της προσφοράς της εταιρείας «».

Απορρίπτει την παρέμβαση της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «, εταιρεία περιορισμένης ευθύνης» και το διακριτικό τίτλο «».

Δέχεται την παρέμβαση της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «» και το διακριτικό τίτλο «»

Αριθμός απόφασης: 473 / 2020

Ορίζει την επιστροφή του παραβόλου, που κατέθεσε η προσφεύγουσα.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στον Αγ. Ιωάννη Ρέντη, στις 03 Απριλίου 2020 και εκδόθηκε στον ίδιο τόπο στις 23 Απριλίου 2020.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Κων/νος Πολ. Κορομπέλης

**Τζέιμου Γιάννακα
και α/α Βασίλειος Γκίζης**